

Η Κυπρομινωική Γραφή

Η Ανατολική Μεσόγειος κατά την Ύστερη Χαλκοκρατία

THE EASTERN MEDITERRANEAN c.1250-c.1150 BC

Οι κυριότερες θέσεις της Μεσογείου κατά την Εποχή του Χαλκού

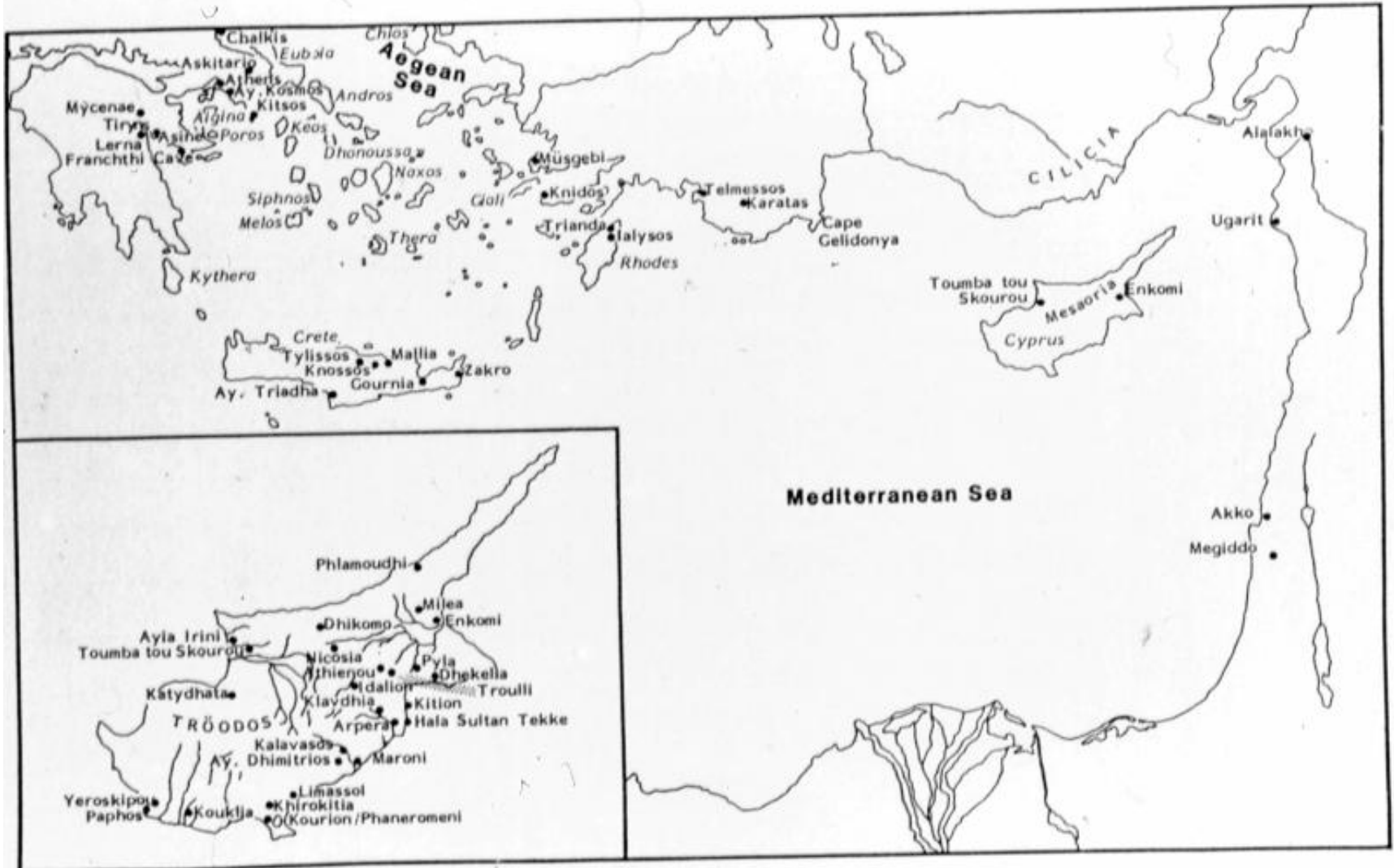

Figure 4-1. Archaeological sites of Bronze Age Aegean, East Mediterranean, and Cyprus.

Αίτια γένεσης της γραφής στην Κύπρο

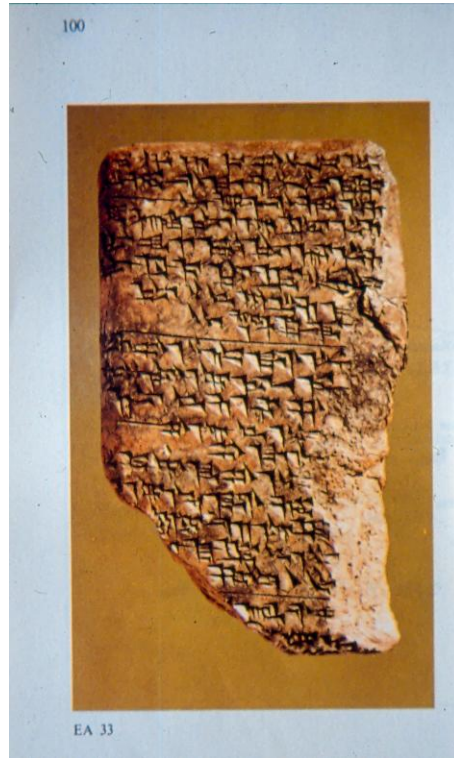
- Η ανάπτυξη των μεγάλων αστικών κέντρων.
- Η εξέλιξη του εμπορίου και της βιομηχανίας χαλκού.
- Η άνθιση της πολιτιστικής και κοινωνικής ζωής της Κύπρου που εγκαινιάζεται κατά την Υστεροκυπριακή I Περίοδο.

Συλλαβάριο ΥΚΙ φάση

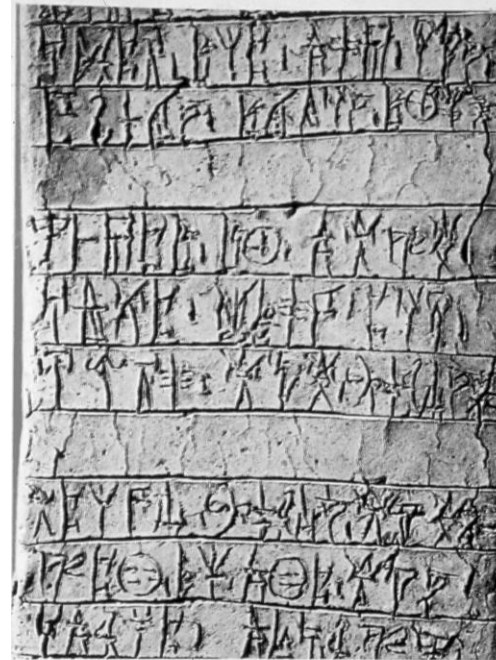
5	+	I	⋃
6	⋈	II	X
7	⋈	III	⊕
8	⋈	IV	⋈
23	⊕	V	⋈
27	⊕	VI	⋈
44	⋈	VII	⋈
57	⋈	VIII	⊕
69	⊕	IX	⊕
82	⋈	X	⋈
95	⊕	XI	⋈
97	⋈	XII	⋈
102	⋈	XIII	⋈
104	⋈	XIV	⋈
108	⋈	XV	⋈

Κατά την Ύστερη Χαλκοκρατία κυριαρχούν δύο γραφές στην ανατολική Μεσόγειο

Η σφηνοειδής

Η γραμμική

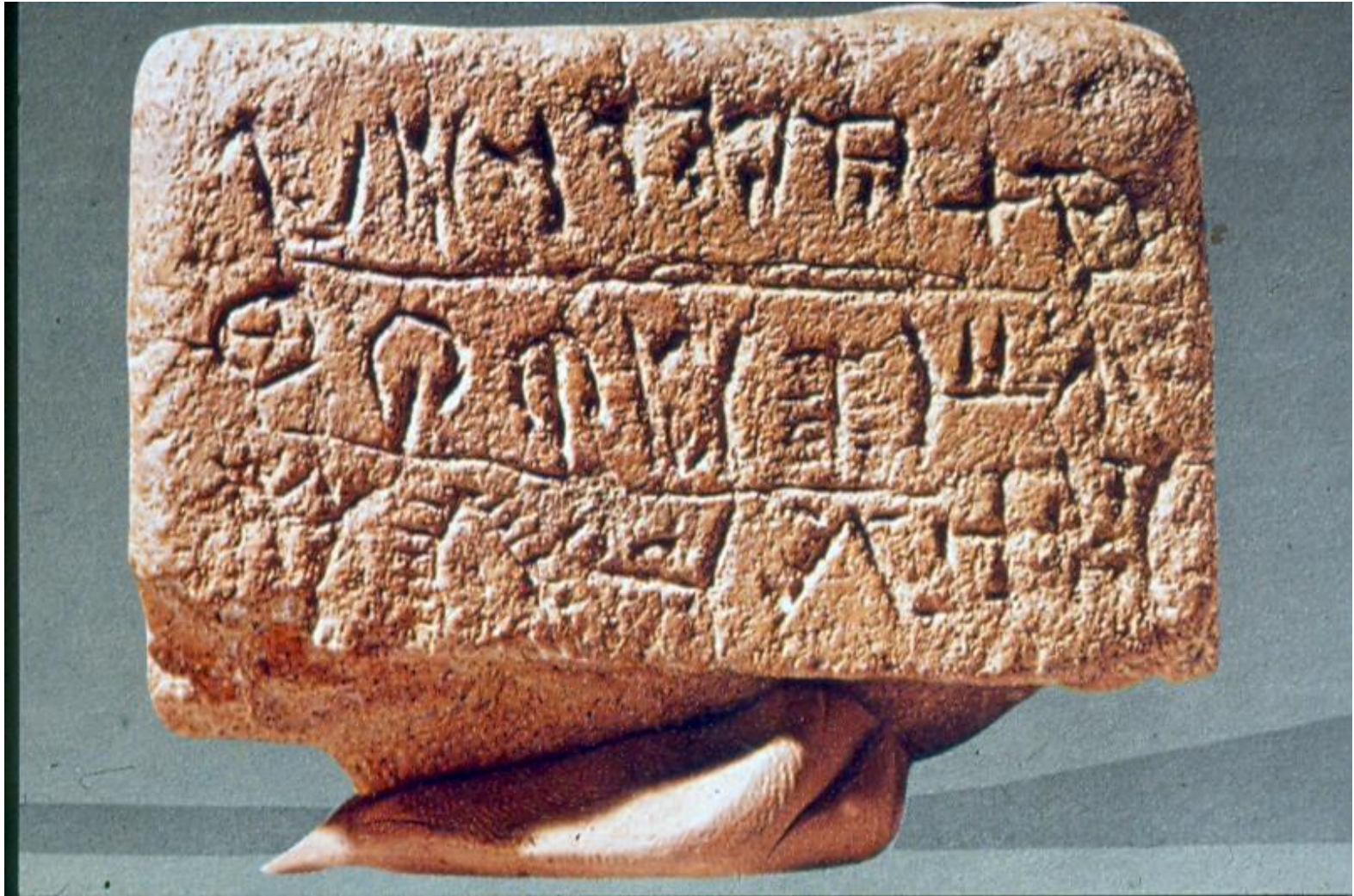
Οι καταστροφές που σημειώθηκαν στις αρχές του 12^{ου} π.Χ. α-
πώς σε ακροπόλεις, ανάκτορα και συνοικισμούς της ηπειρωτι-
κής Ελλάδος δεν πρέπει να ωφείλονταν σε εθνομική εισβολή.
Σε αποκομμιτογραφημένη πινακίδα της Πύλου (επάνω) αναγι-
σσονται στοιχεία που αποκαλύπτουν την ύπαρξη μάλλον πο-
...

Η γραφή της Κύπρου αποτελεί αμάλγαμα και των δύο κατηγοριών, γεγονός που δυσχεραίνει την κατανόησή της.

Η γλώσσα των επιγραφών της Ύστερης Χαλκοκρατίας είναι η
λεγόμενη
Ετεοκυπριακή.

Πρόκειται για την γλώσσα που μιλούσαν οι κάτοικοι του νησιού πριν την
έλευση των Αχαιών, με αποτέλεσμα να καθίσταται σχεδόν αδύνατη η
αποκρυπτογράφησή της. Βασικά αναπάντητα ερωτήματα παραμένουν η
προέλευση και το είδος της γλώσσας.

Το πρωιμότερο παράδειγμα γραφής είναι μια αποσπασματική οπτή πινακίδα (υπ.αρ. 1885) από την Έγκωμη που χρονολογείται περί το 1500 π.Χ.

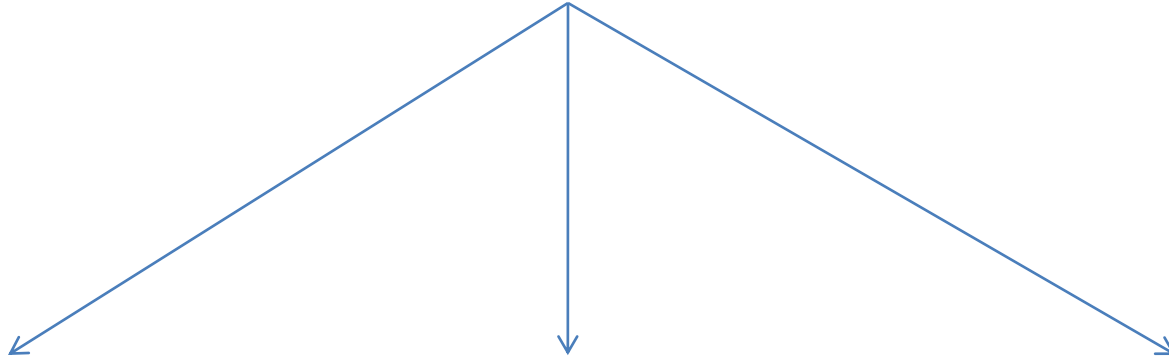
Η ΚΜΙ

❖ Οι ομοιότητες της Πινακίδας 1885 με την Γραμμική γραφή Α της μινωικής Κρήτης, οδήγησε τον Evans στο να την ονομάσει ***Κυπρομινωική***.

❖ Αν και έχουν εκφραστεί διαφωνίες ο όρος αυτός επικράτησε για όλα τα συστήματα γραφής που χρησιμοποιήθηκαν μέχρι το τέλος της Εποχής του Χαλκού.

❖ Αν και παρατηρούνται ομοιότητες, τα συστήματα αυτά διαφέρουν τόσο ως προς τη μορφή, όσο και ως προς την διάρκεια και τον γεωγραφικό χώρο χρήσης τους.

Η Masson προτείνει την ύπαρξη τριών συστημάτων :

Κυπρομινωική I (KMI)

14^{ος}- 11^{ος} αι. π.Χ.

Αντιπροσωπεύει γλώσσα που την μιλούσε το σύνολο του πληθυσμού και αποτέλεσε τον πυρήνα του παφιακού συλλαβαρίου της 1^{ης} χιλιετίας π.Χ.

Κυπρομινωική II (KMII)

Στηρίζεται στην KMI, αλλά αντιπροσωπεύει άλλη γλώσσα.

Τέλος 13^{ου}-αρχές 12^{ου} αι. π.Χ.

Η χρήση της περιορίζεται στην Έγκωμη.

Κυπρομινωική III (KMIII)

Βρέθηκε σε πινακίδες στην Ugarit στην οποία μεταφέρθηκε πιθανότατα από Κύπριους εμπόρους ή αποίκους. Επίσης έλκει την καταγωγή της από την KMI.

Η κατηγοριοποίηση της Masson

CM1	CM2	CM3	CM1	CM2	CM3
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

45 Tables showing the three classes of Cypro-Minoan script (Cypro-Minoan 1, 2 and 3). This script was introduced to Cyprus c. 1500 BC. It is still undeciphered. (After Emilia Masson, *Cyprominoaica (SMA XXXI:2)*, Göteborg, 1974, figs 2-4.)

Hier.			↑	↘		✕	✕	△	
Lin. A	✕	✕	↑	↘	∧	∧	✕	✕	
Lin. B	∧	∧	↑	↘		✕	✕	+	
Hell.			↑	↘		✕	+	∧	
C.-M.	✕	✕	↑	↘	∧	∧	✕	✕	△
Cl. Cyp.	✕	✕	↑	↘	∧	∧	✕	✕	△

Hier.				M12	M10	E56	E112	E114			
Lin. A	S45	E25	S63	E10	E58	E68	E45	S67	E19		
Lin. B	E56		E17	E11			E54		E25		
Hell.			E17	B1f			B1j		E25		
C.-M.	36	c, d, g, f, e, b, a	11	45	48	26	38	55	38	la-l	30
Value		a/e	ka	ke	ko	ku	ka	ke	ko	mi	

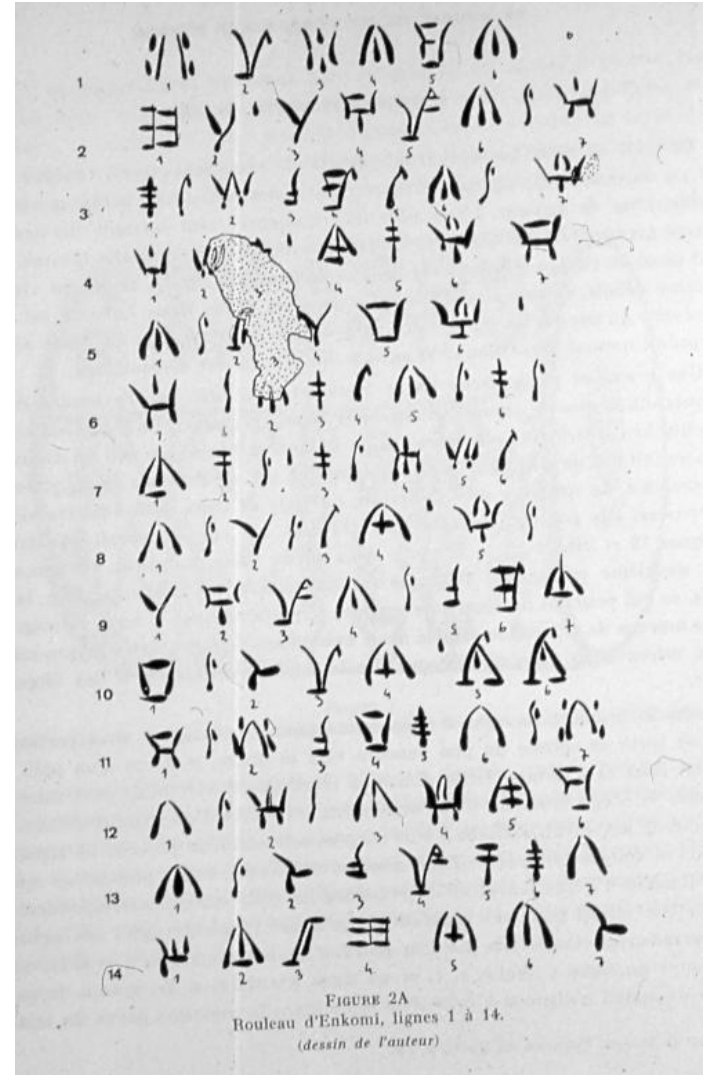
Η εξέλιξη της Κυπρομινωικής γραφής

Hier.	↘		✕	↘	↑		↘	↘	↑	
Lin. A		↑	↑	↘	↑	∧	↑	↘	↑	F
Lin. B		↑	↑		↑	∧	↑	↘	∧	
Hell.		↑	↑		↑	∧	↑	↘	↑	
C.-M.	↘	↑	↑	↘	↑	∧	↑	↘	↑	↘
Cl. Cyp.	✕	↑	↑	↘	↑	∧	↑	↘	↑	F

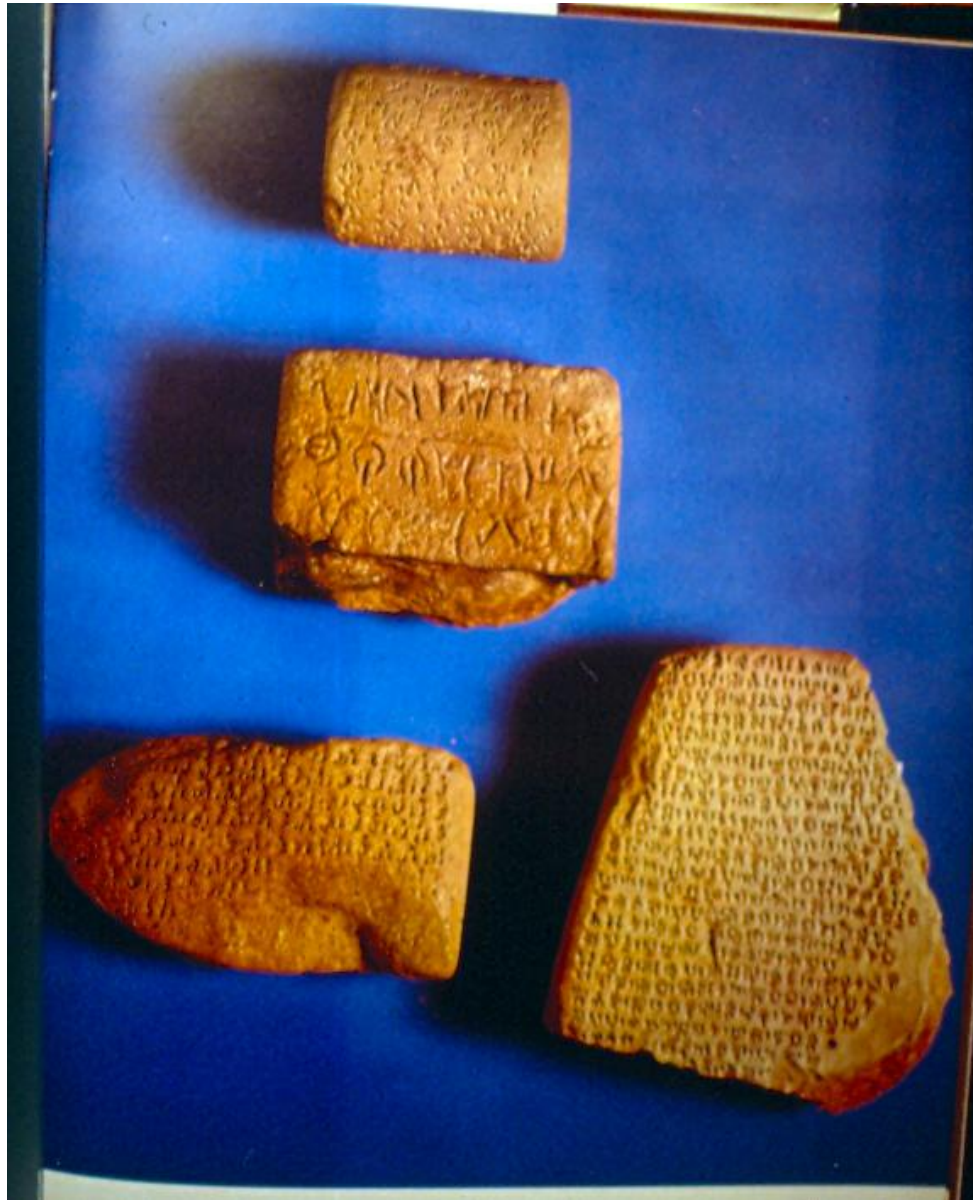
Hier.	E65		E128	E60		E13		E60	E92	E15	
Lin. A		E47	E13	E67	E12	E23	E37	E33	S62	E23	E63
Lin. B		E41	E44		E13	E17	E15	E58	S40	E2	
Hell.		E41	E44		B1i	E17	B1	E20	E45	E17	
C.-M.	62	4	3	46	33	13	56	2	17	10	20
Value	mu	na	pa	sa	se	si	su	ta	te	ti	to

FIG. 1.—CYPRO-MINOAN CHARACTERS WITH MINOAN AND CLASSICAL CYPRIOTE PARALLELS

Το κείμενο πήλινου σφραγιδοκυλίνδρου από την Έγκωμη. Πρόκειται για το μοναδικό, συνεχές κείμενο ΚΜΙ γραφής και καταλαμβάνει 27 σειρές.

Πινακίδες ΚΜΙΙ από την Έγκωμη

Πινακίδες από την Έγκωμη

Πινακίδα 2336

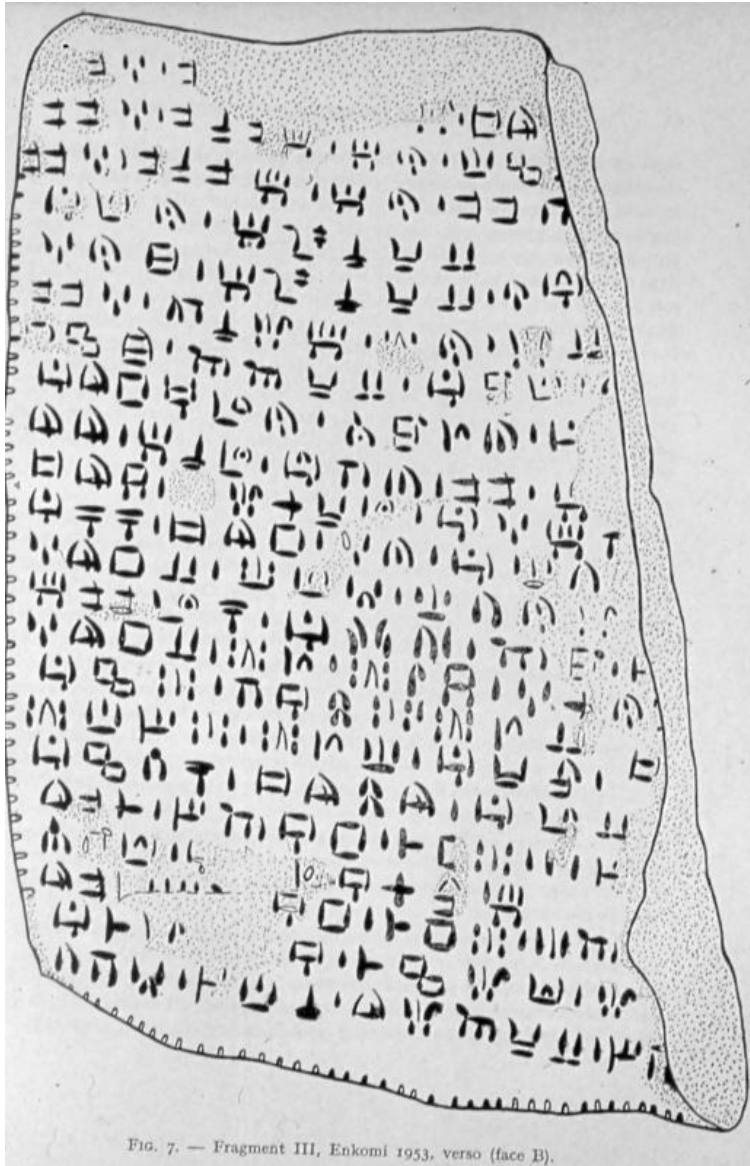
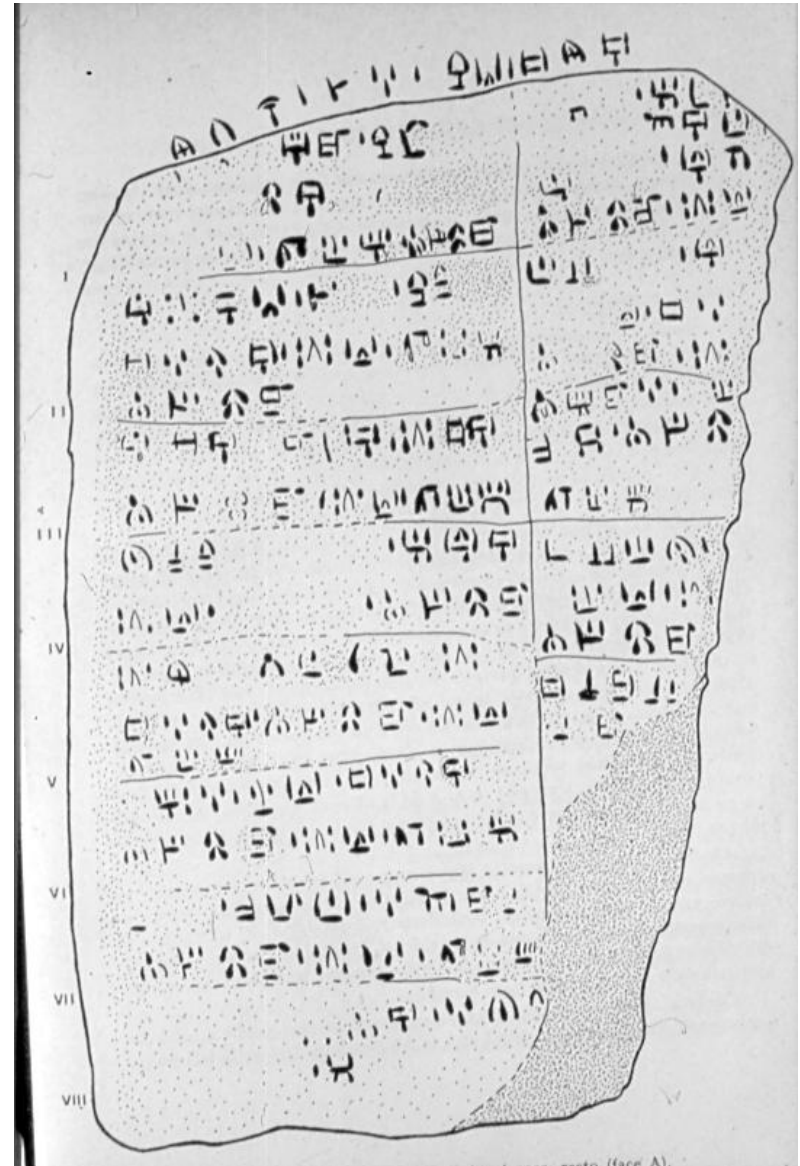
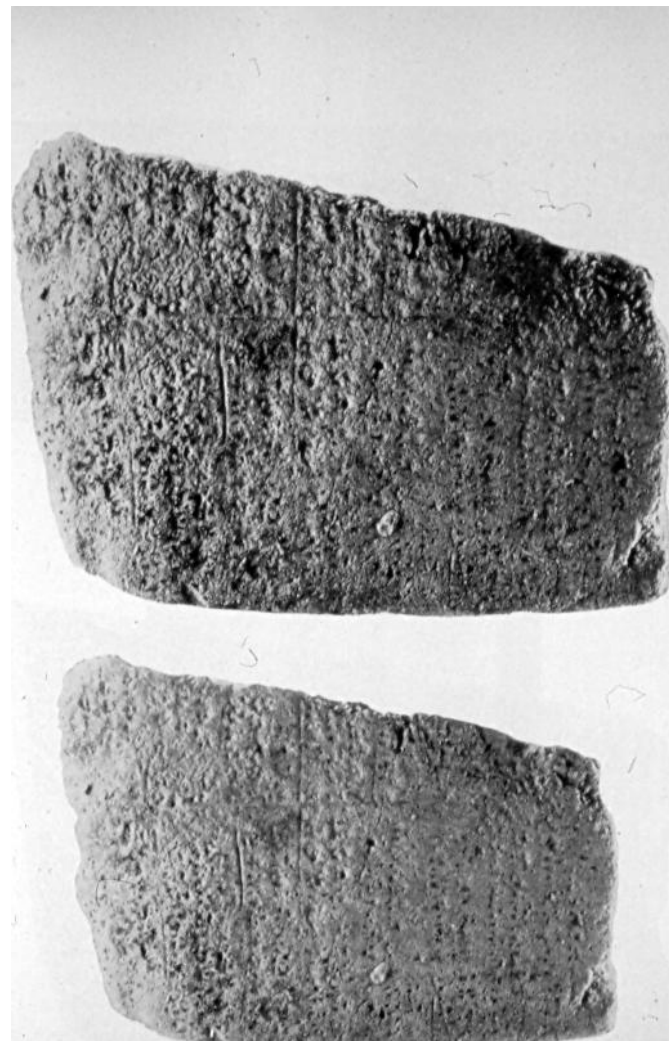

FIG. 7. — Fragment III, Enkomi 1953, verso (face B).

Fragment III, Enkomi 1953, recto (face A).

Πινακίδα 2336

Πινακίδα 2336- επικεφαλίδα

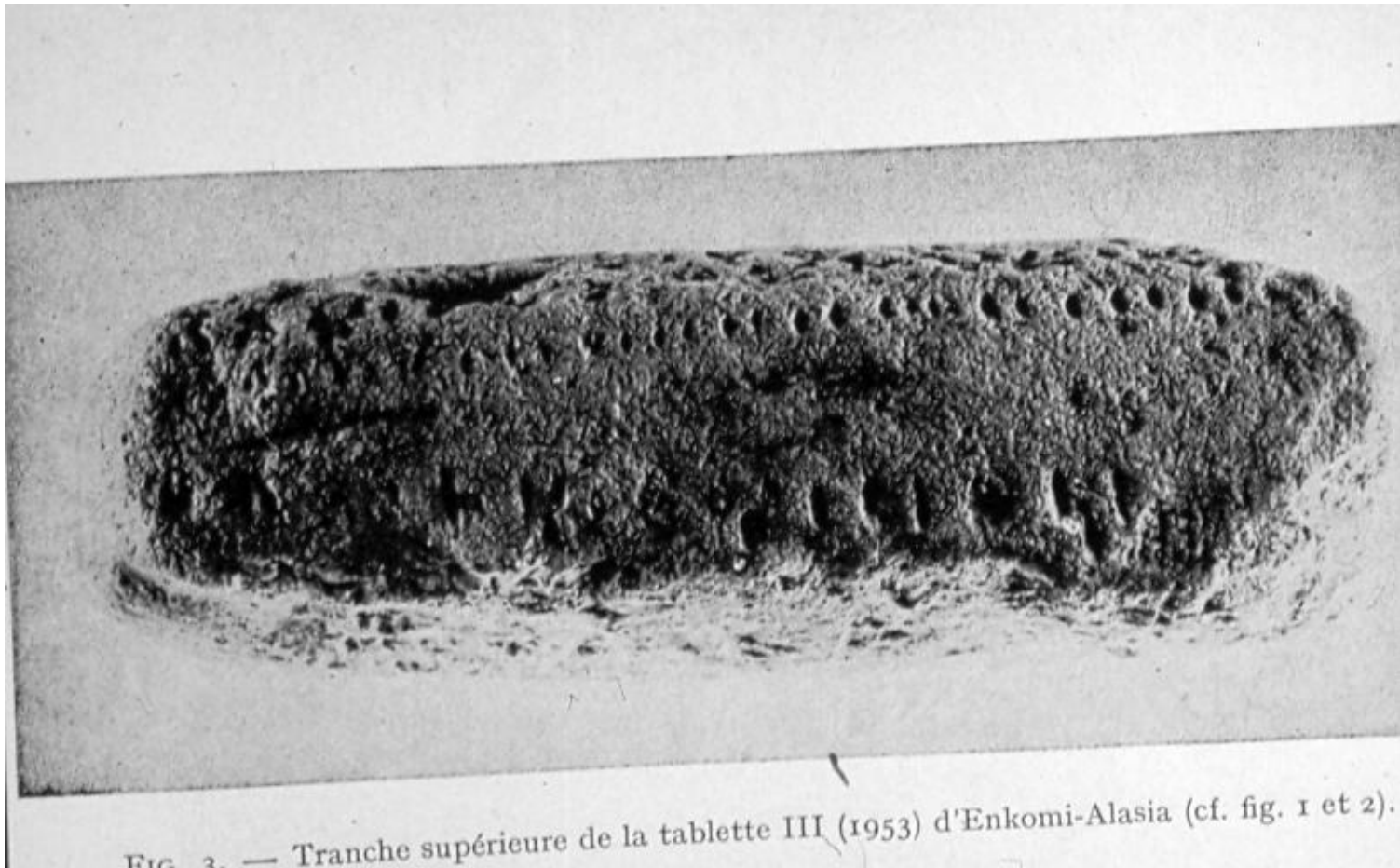
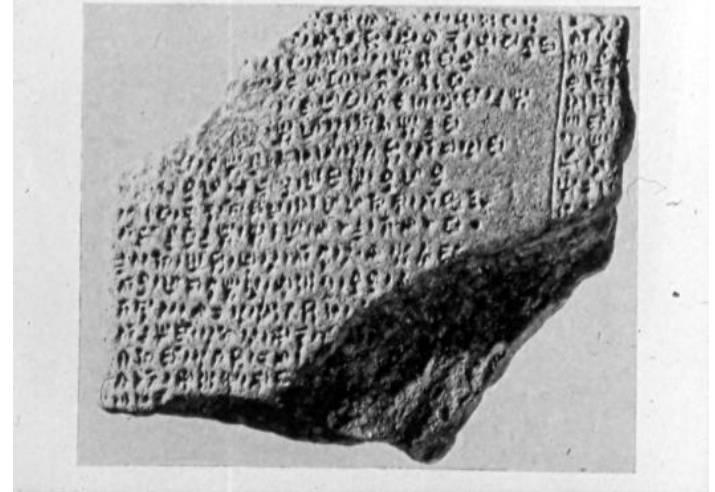
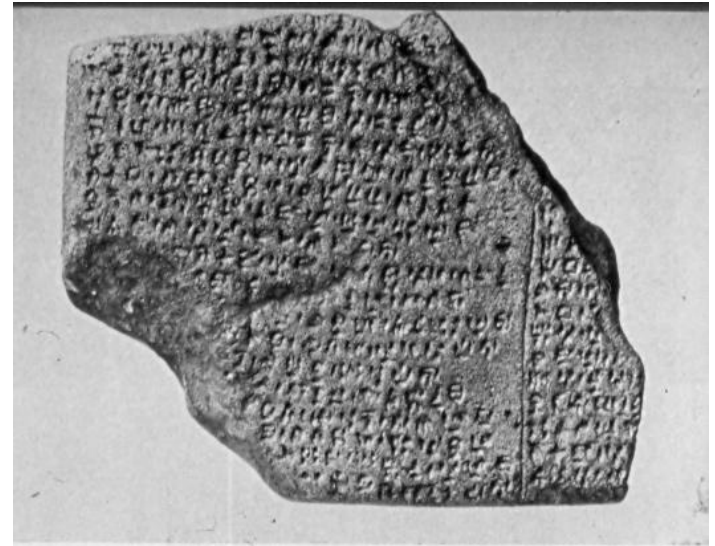
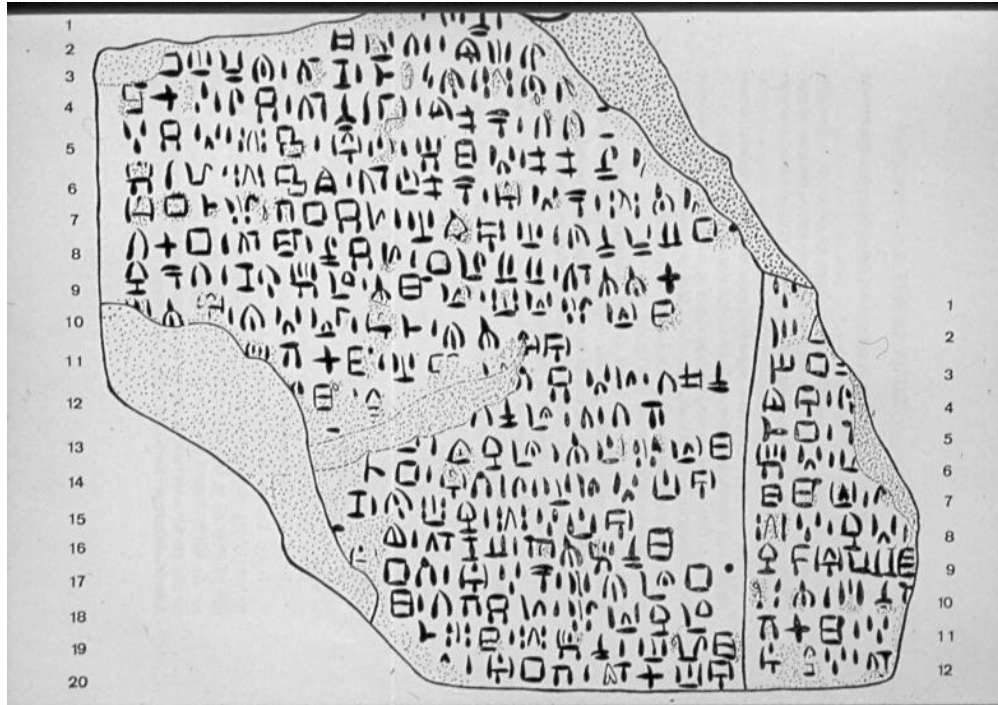
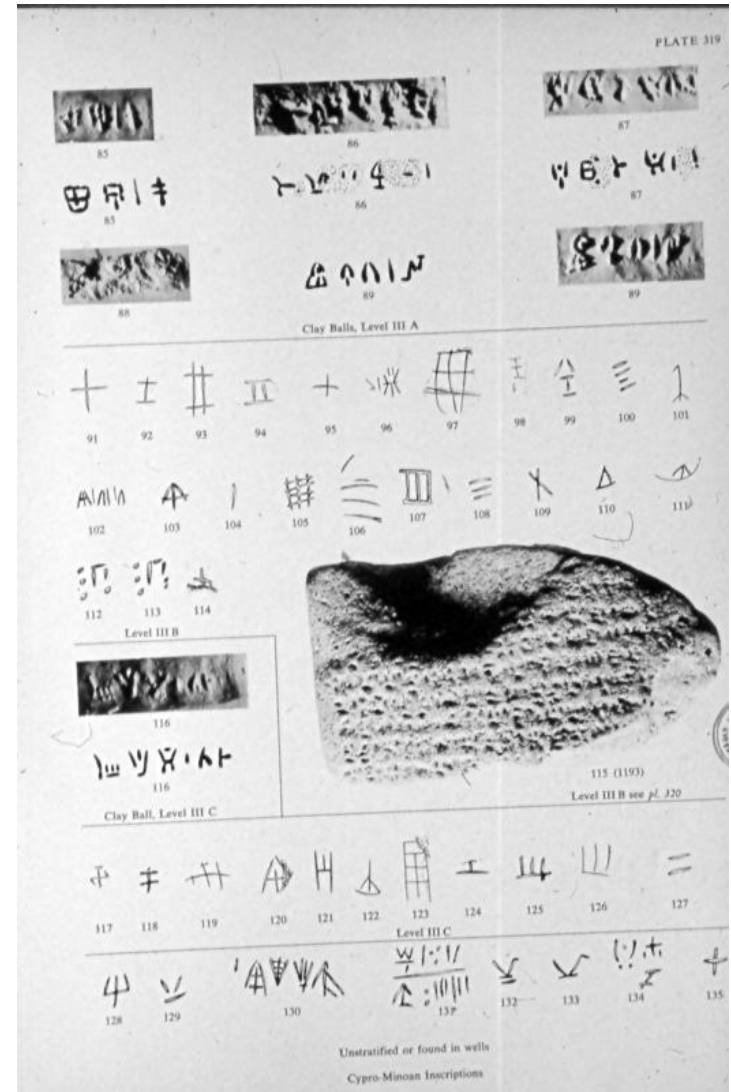
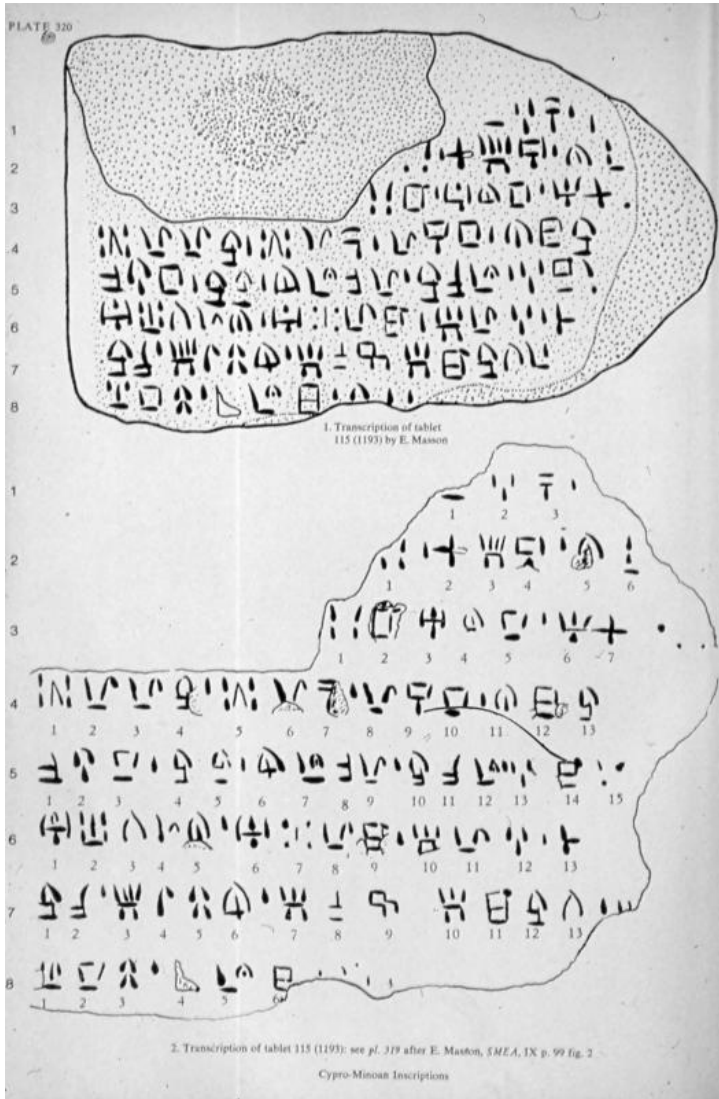

FIG. 3. — Tranche supérieure de la tablette III (1953) d'Enkomi-Alasia (cf. fig. 1 et 2).

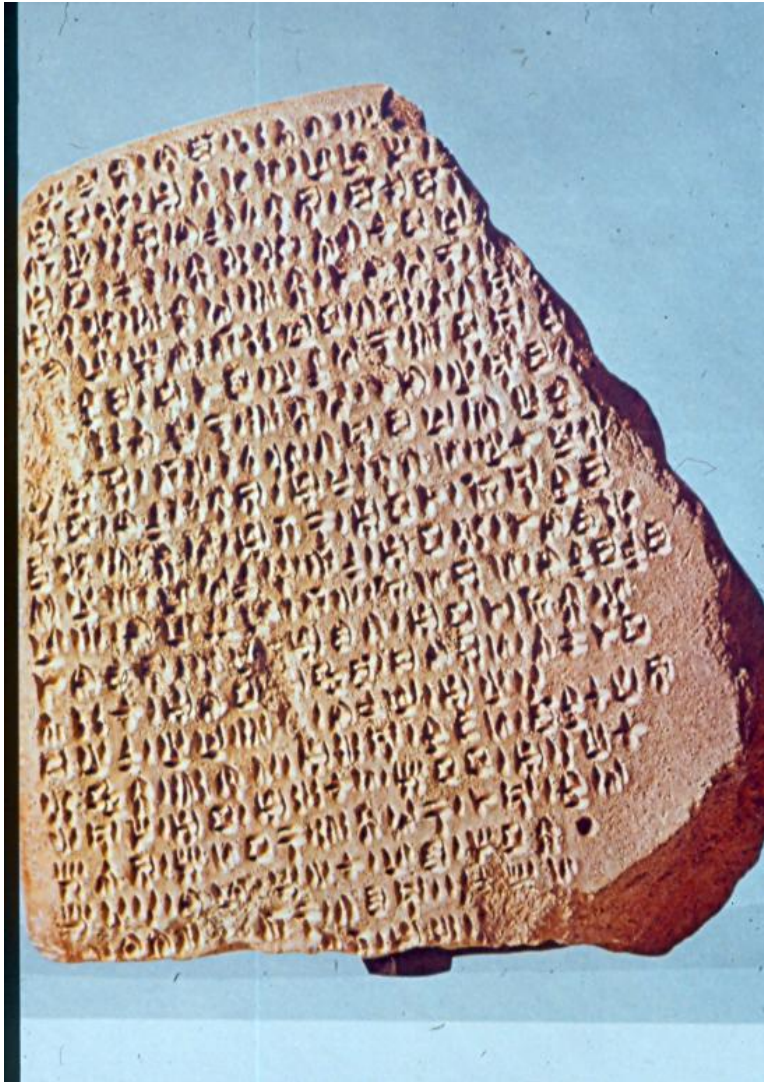
Πινακίδα 20.21

Πινακίδα 1193

Πινακίδα 1687

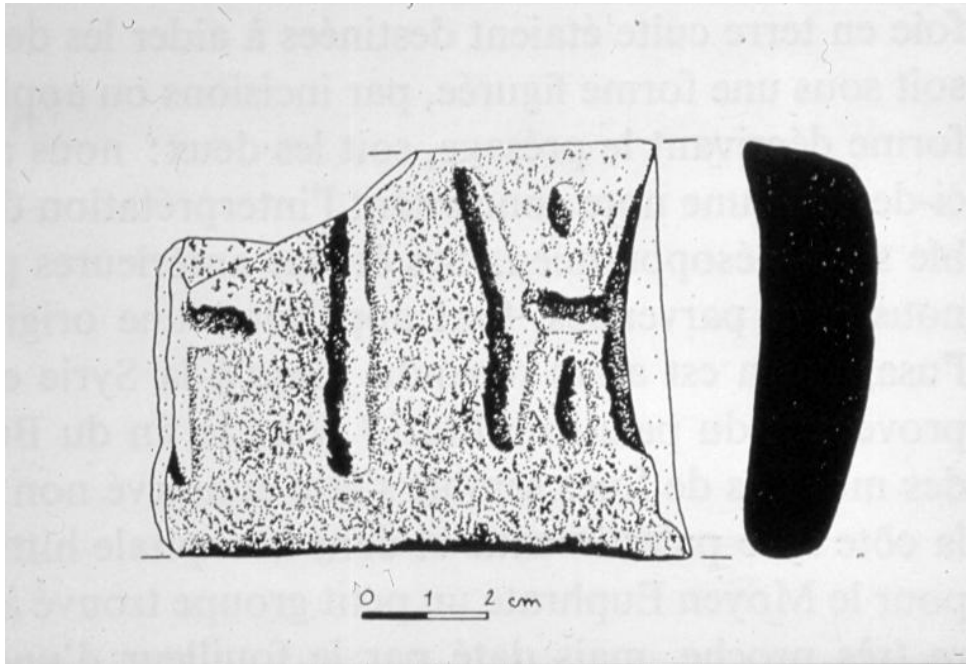

"Normalized" transcription of tablet 90 (1687) prepared by Michael Ventris
cf. *Antiquary* 1953 pp. 233 ff. figs. 1-2

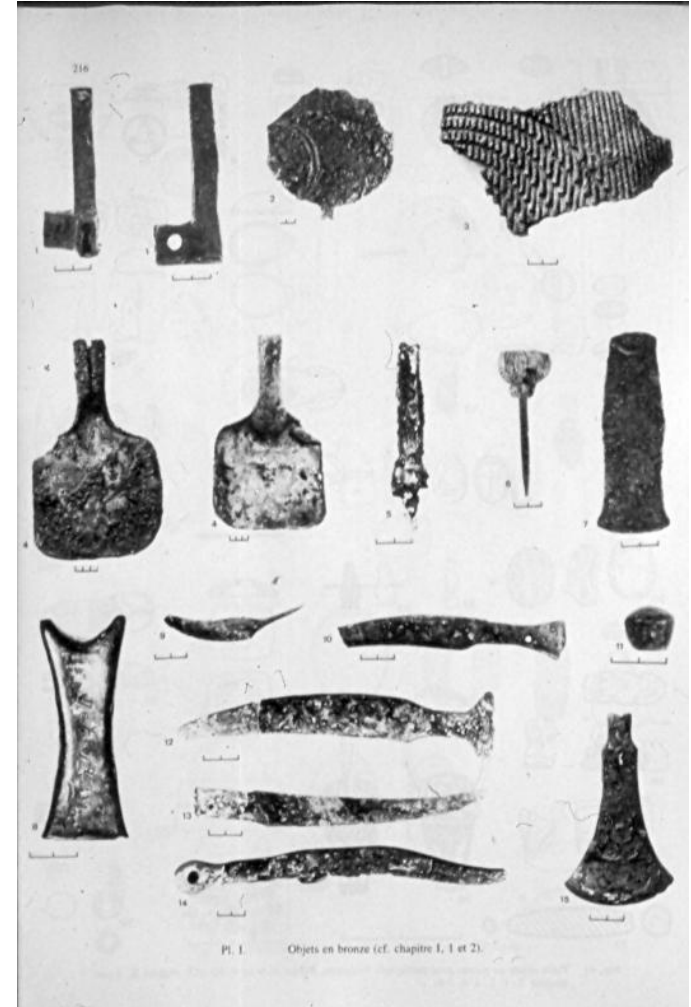
Transcription of tablet 90 (1687), after E. Masson cf. *INEA* XI. 1970 p. 77, fig. 2

Άλλα αντικείμενα με εγχάρακτη κυπρομινωική γραφή από την Έγκωμη

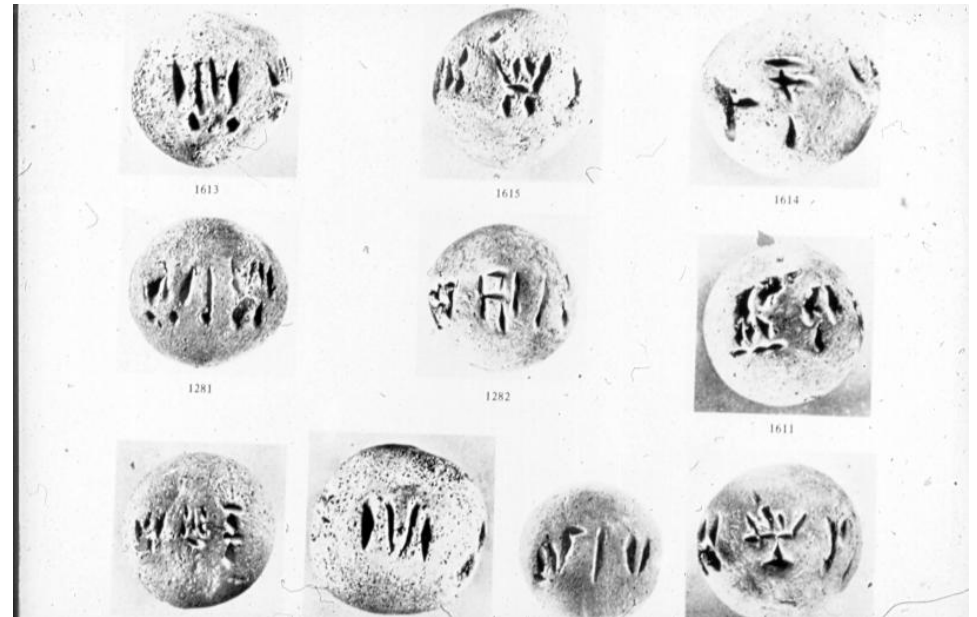
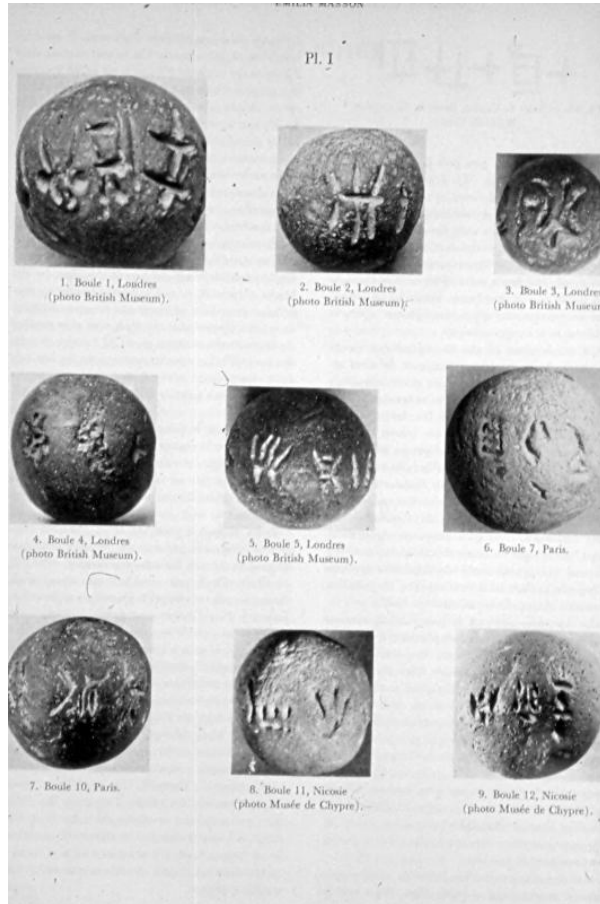
Πήλινο πλακίδιο με
ΚΜ γραφή

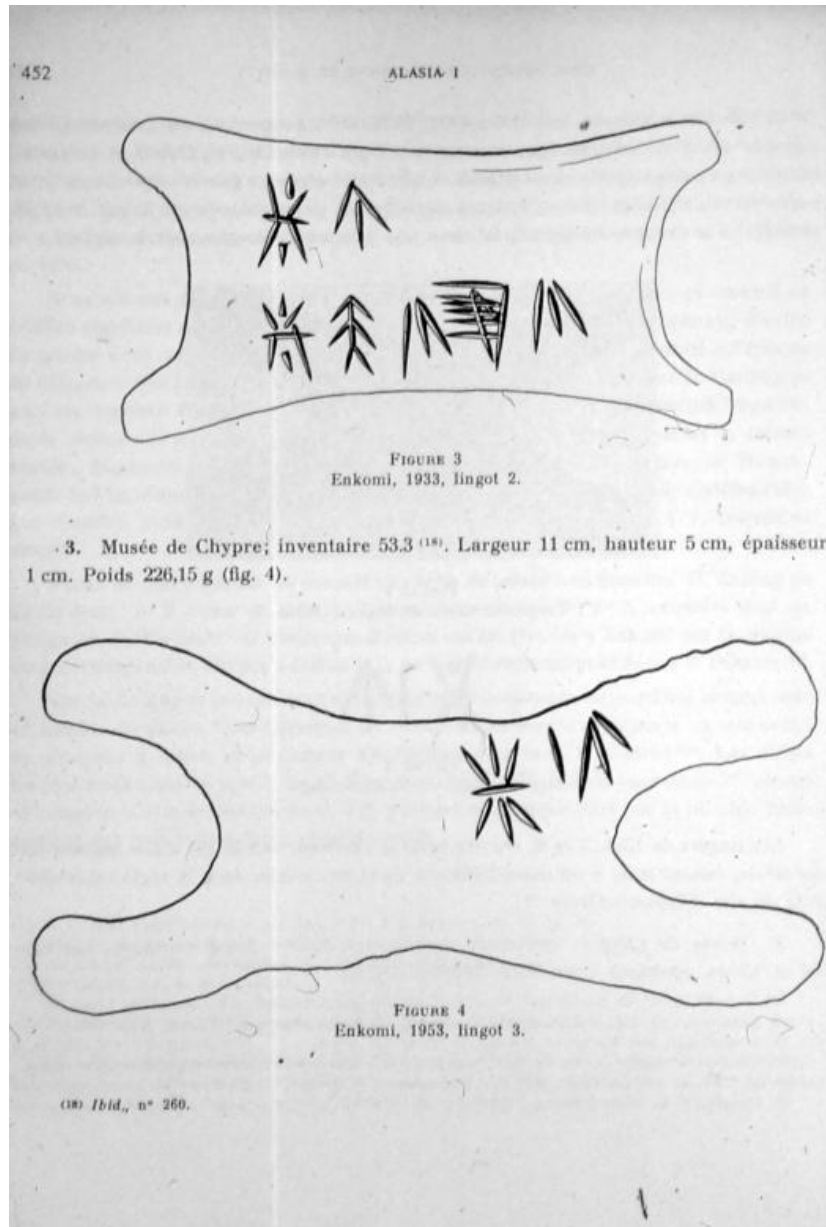
Χάλκινη βάση με ΚΜ
γραφή

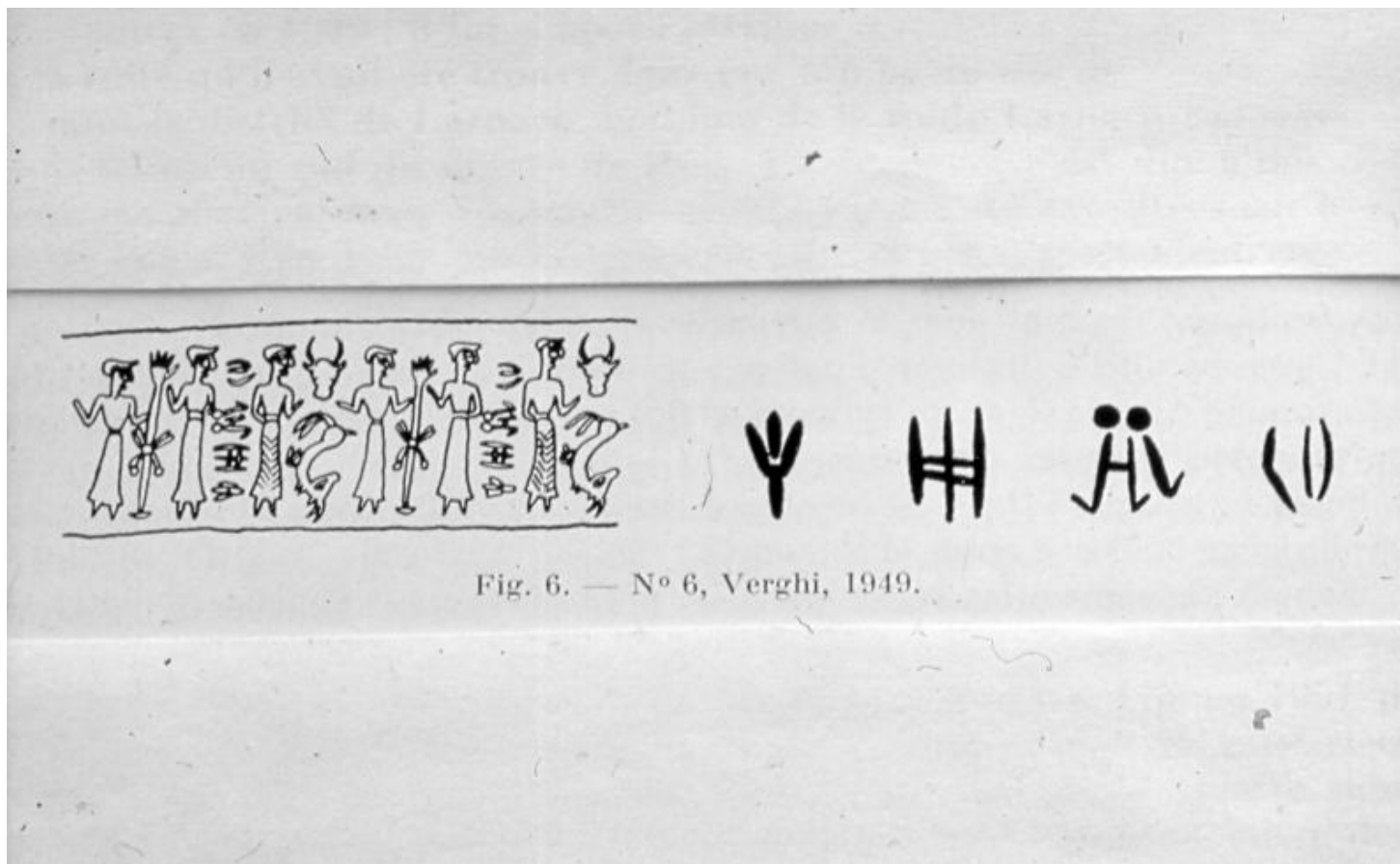
Πήλινα σφαιρίδια με ΚΜ γραφή

Ομοιώματα ταλάντων με ΚΜ γραφή.

Πύλα-Βεργί. Σφραγιδοκύλινδρος με σημεία ΚΜ γραφής

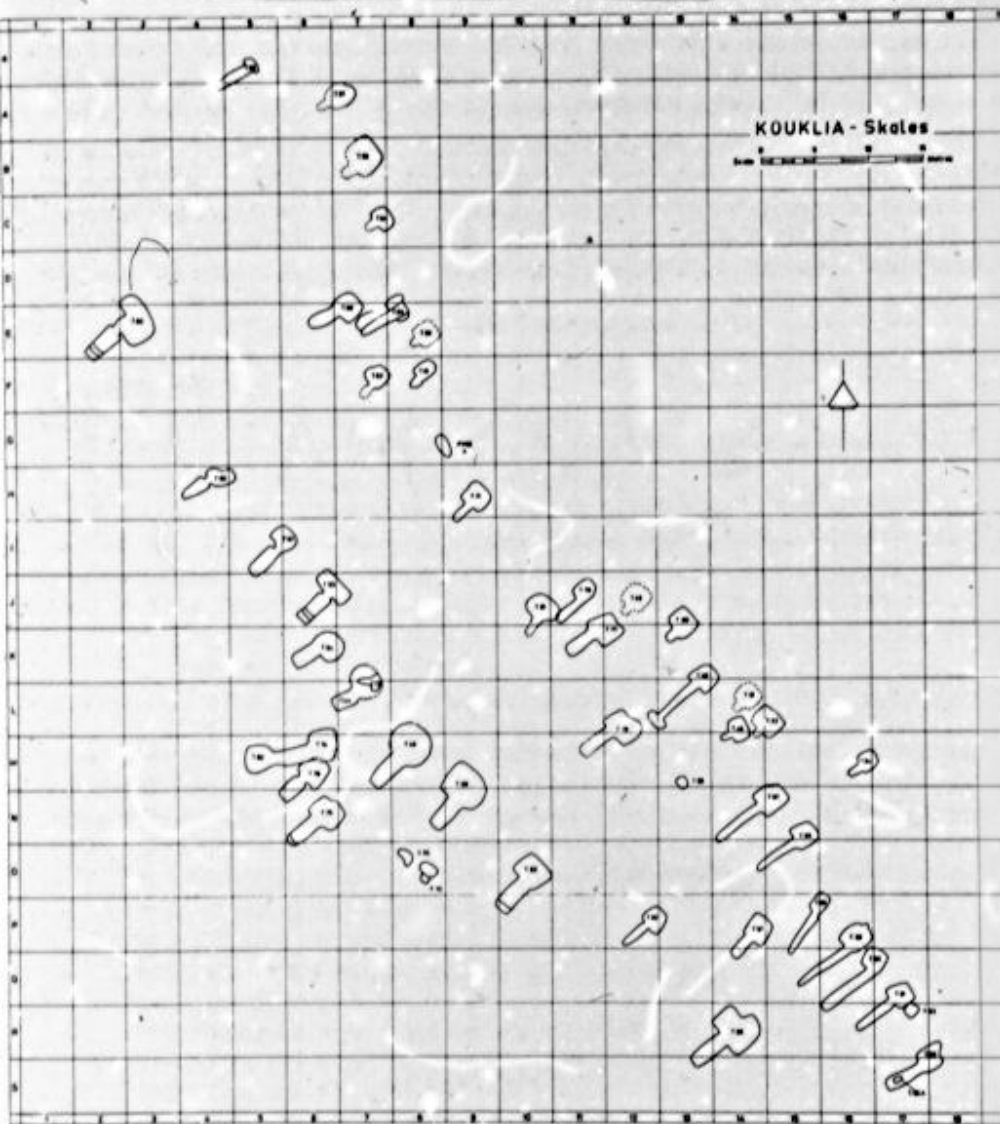

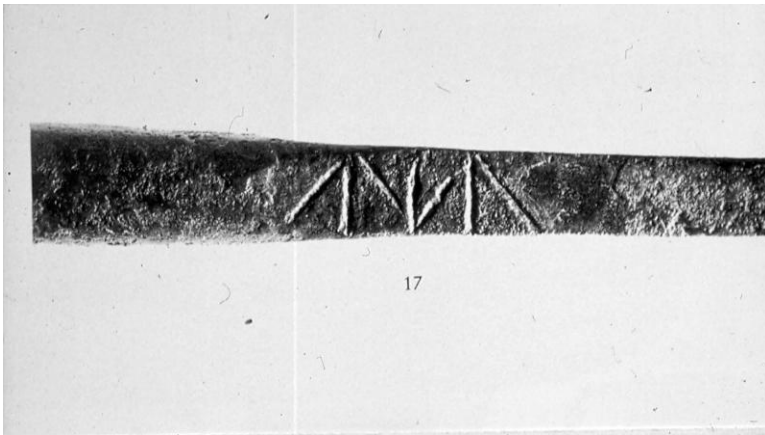
Fig. 17. Palaepaphos-Skales, the tombs.

Νεκρόπολη Παλαιπάφου-Σκαλών.
Κυπρογεωμετρική Ι Περίοδος.
1050-950 π.Χ.

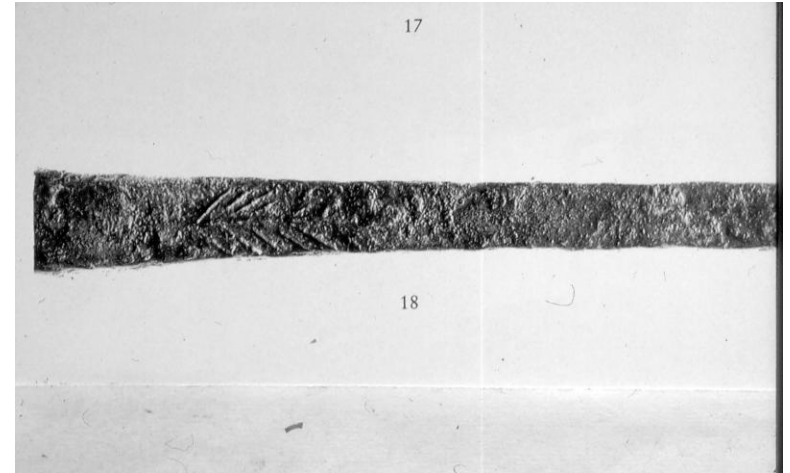
Παλαίπαφος-Σκάλες

Χάλκινοι οβελοί με εγχάρακτα σημεία γραφής

Τάφος 49. 17

Τάφος 49.18

Τάφος 49.16

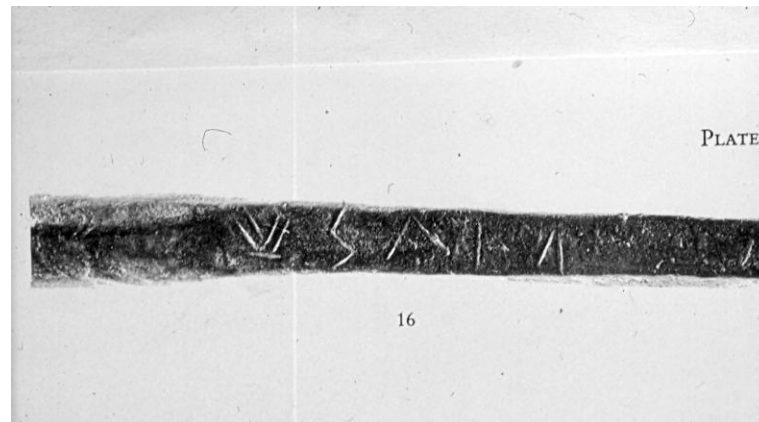

Fig. 1. Coupe de bronze, Surface 1.

Fig. 2. Obelos d'Opheltas, T. 49:16.

Fig. 3. Obelos inscrit, T. 49:17.

Fig. 4. Obelos inscrit, T. 49:18.

Fig. 5. Pierre no. A inscrite, dromos de la T. 49.

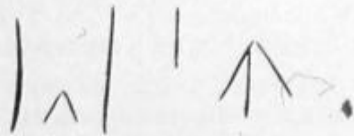

Fig. 6. Pierre no. D inscrite, dromos de la T. 67.

Fig. 7a. Anse T. 49:78.

Fig. 7b. Anse T. 49:78.

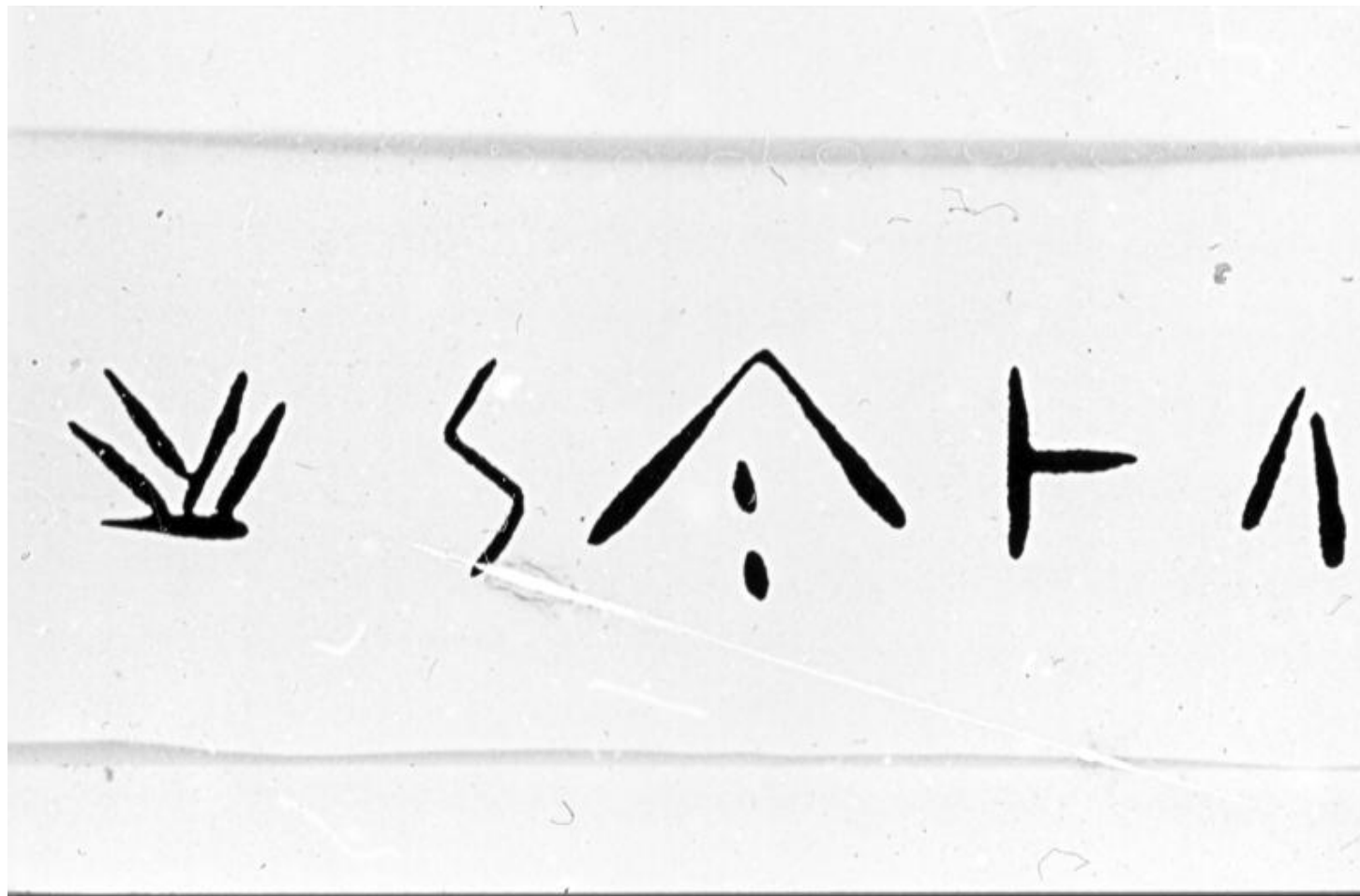
Fig. 7c. Anse T. 61, Pyre, A:6.

Οι επιγραφές των οβελών από τον Τάφο 49.

Τα εγχάρακτα σημεία γραφής από τον οβελό T. 49.16.

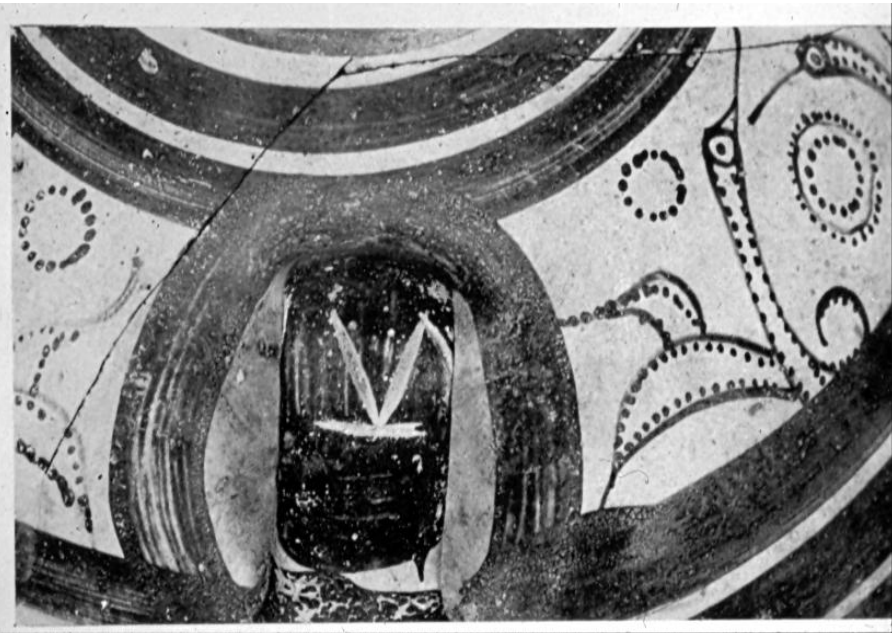
Μεταγράφονται ως

ο-re-le-ta-u και σημαίνουν το ανδρικό όνομα Οφέλτας.

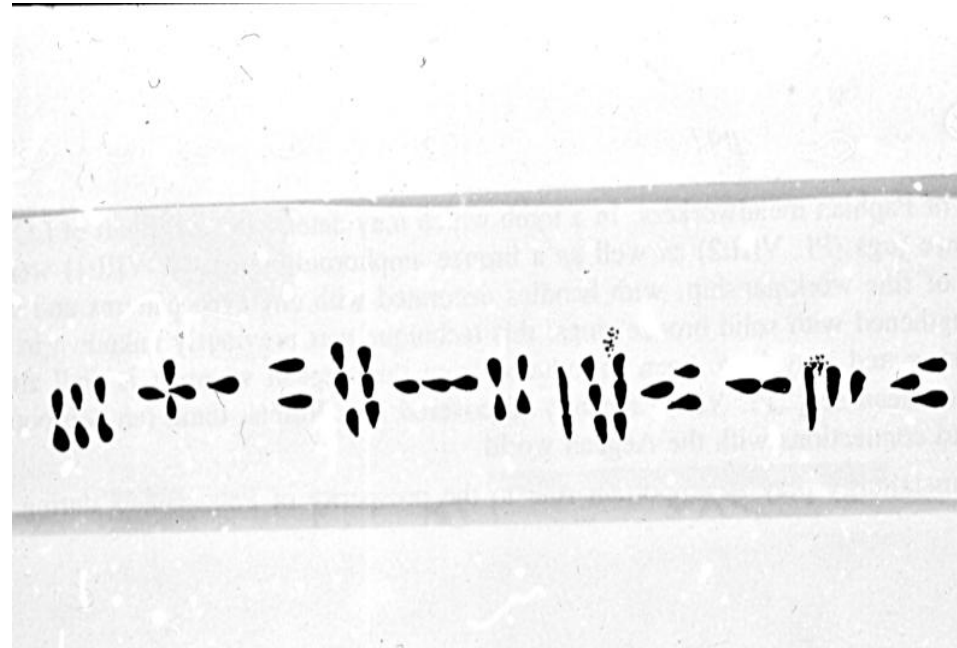

Χαλά Σουλτάν Τεκκέ

Αγγείο με εγχάρακτο σημείο KM
γραφής

Επιγραφή σφηνοειδούς γραφής
σε ασημένια φιάλη

Πήλινα σφαιρίδια με εγχάρακτα σημεία ΚΜ γραφής από το Χαλά Σουλτάν Τεκκέ

Πινακίδα από Ugarit

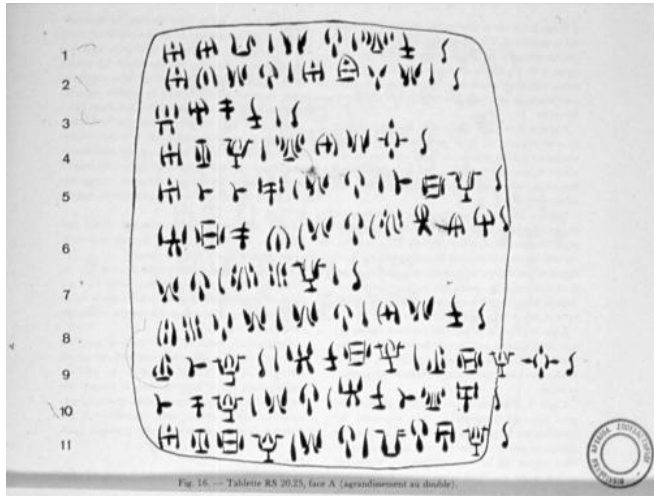
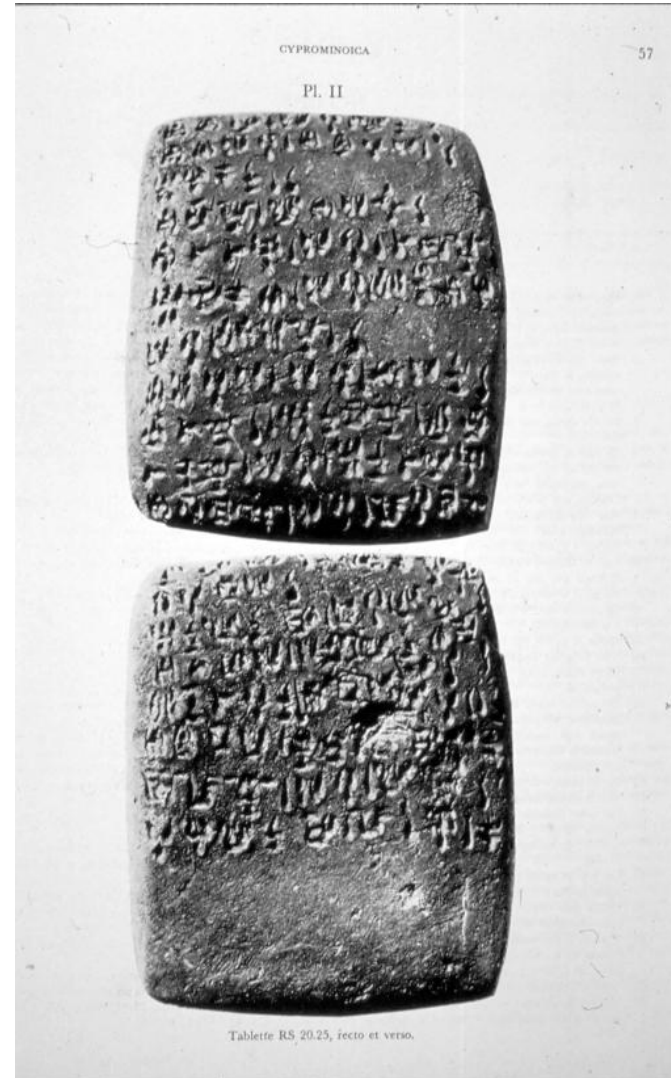

Fig. 16. — Tablette RS 20.25, face A (agrandissement au double).

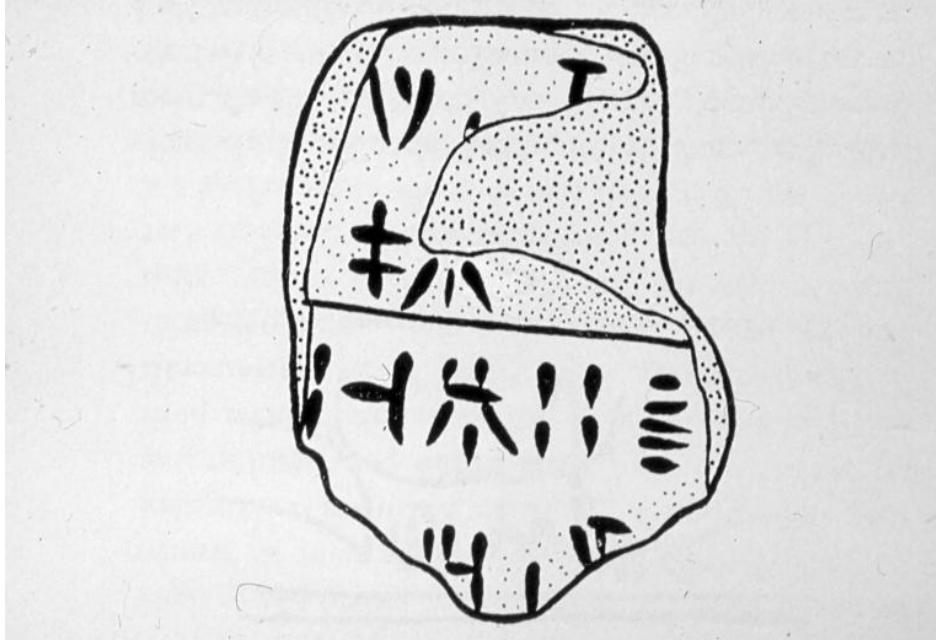
Fig. 17. — Tablette RS 20.25, face B (agrandissement au double).

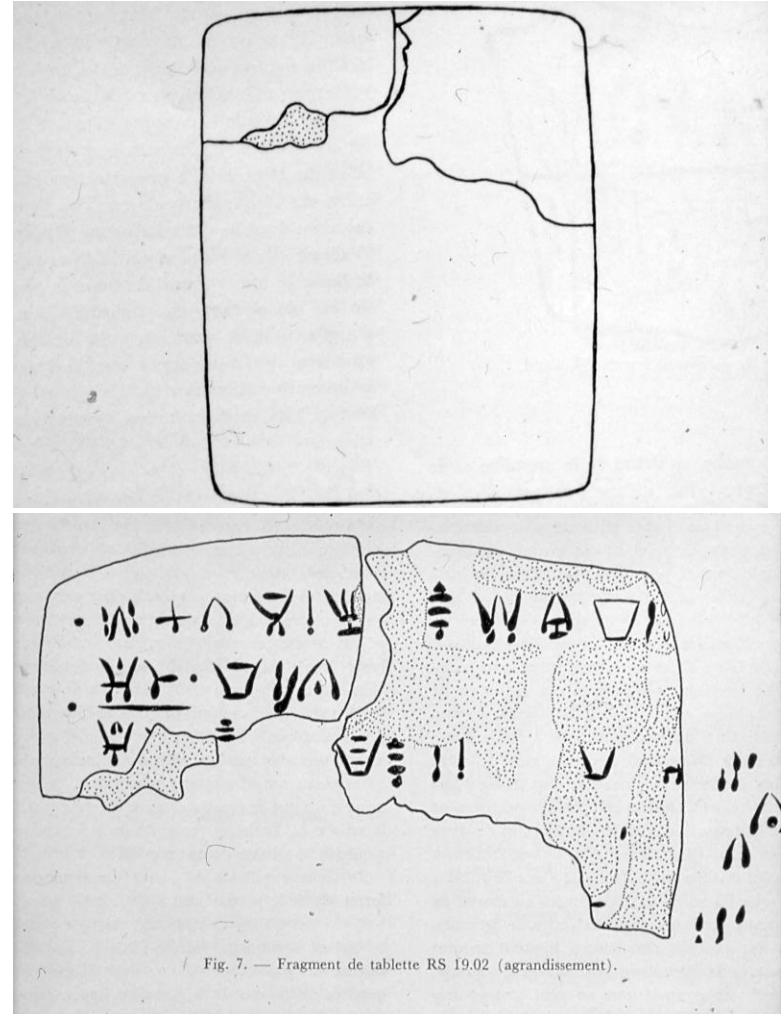
Tablette RS 20.25, recto et verso.

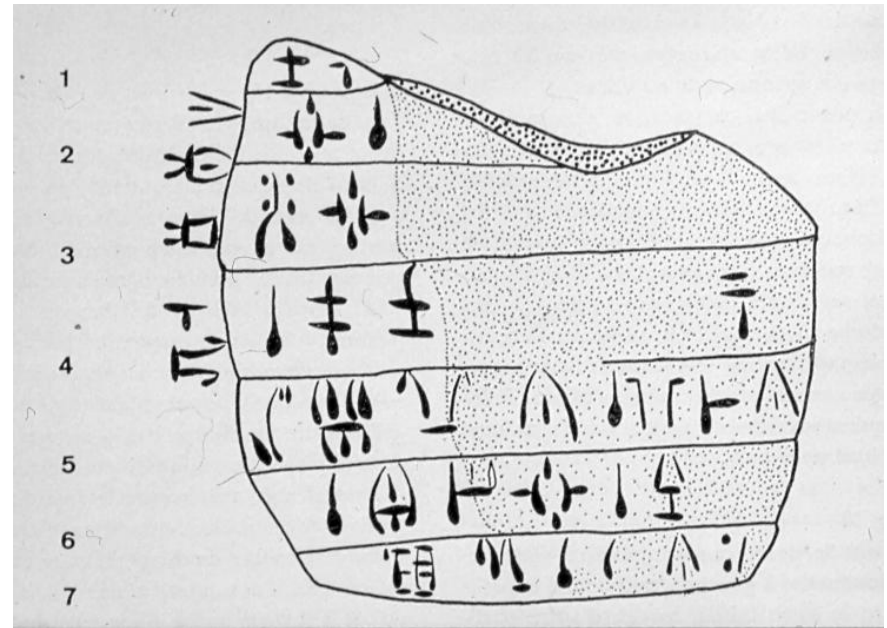
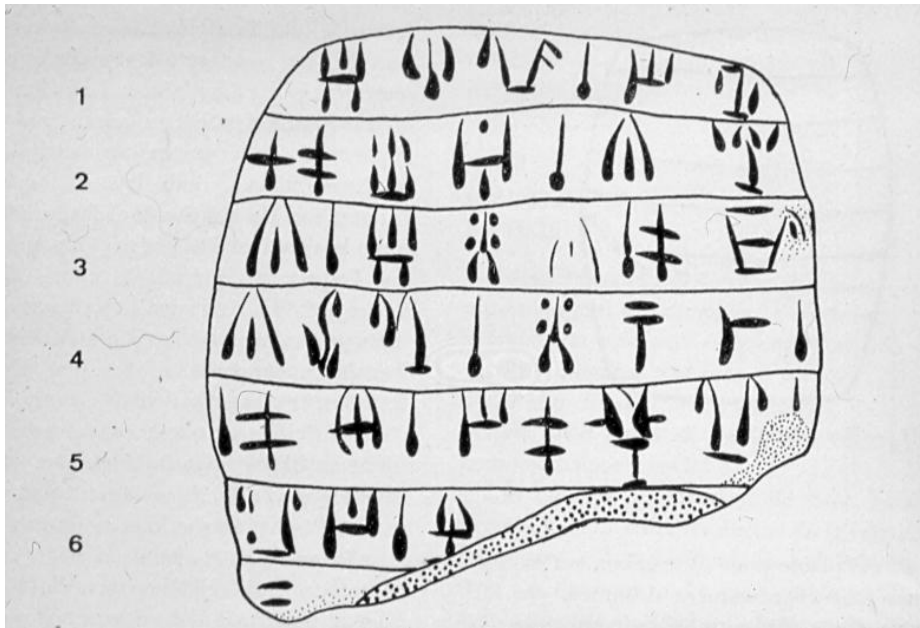
Πινακίδα 1901

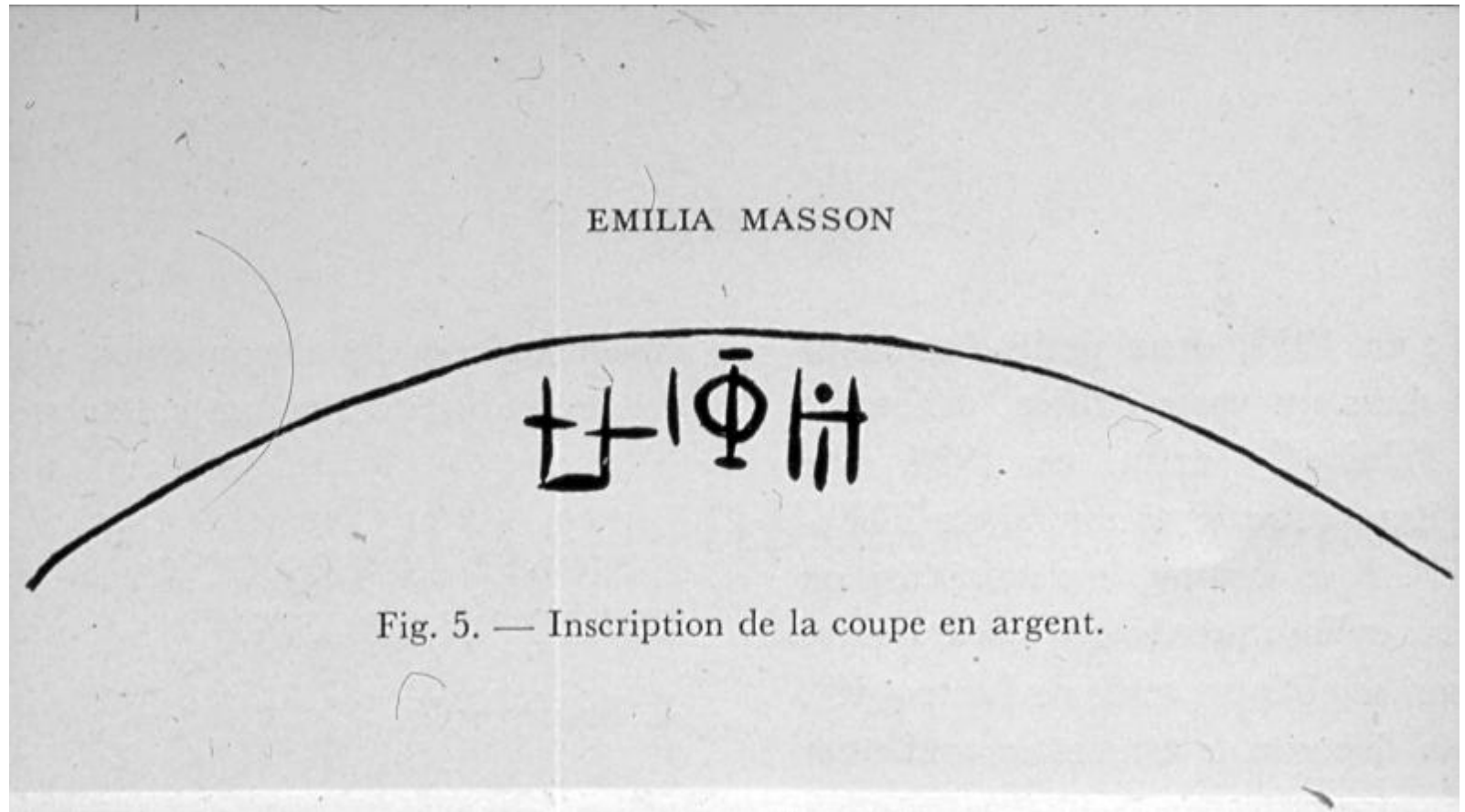
Πινακίδα 1902

Πινακίδα 1706

Ugarit- επιγραφή σε ασημένιο αγγείο

Λαττάκεια. Σφραγιδοκύλινδρος με σημεία ΚΜΙΙΙ γραφής

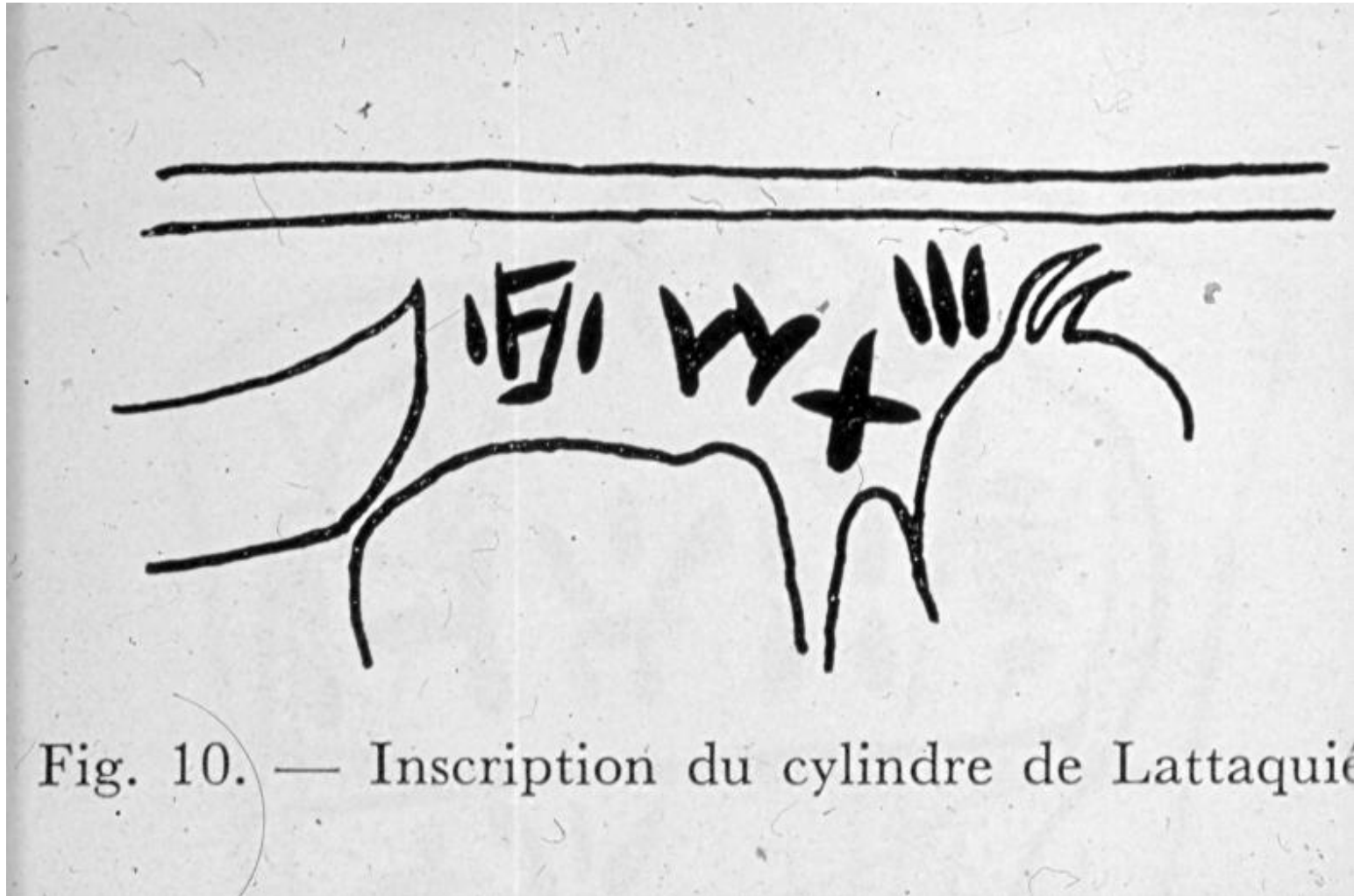

Fig. 10. — Inscription du cylindre de Lattaquie

ΚΜ γραφή σε περιοχές εκτός Κύπρου

Συρία. Σφραγιδοκύλινδρος από στεατίτη με σημεία ΚΜ γραφής

